

Kritik mot Försäkringskassan för hanteringen av en begäran om ett provisoriskt beslut

---

Anmälan

I en anmälan till JO anförde AA bl.a. följande. I december 2007 informerade kassan henne om att hennes sjukersättning skulle prövas om i maj 2008. Hon skickade därför in ett nytt läkarutlåtande och en ansökan. När hon i maj 2008 inte fick någon ersättning tog hon kontakt med Försäkringskassan som påstod att det inte hade kommit in några ansökningshandlingar. Kassan tillstod senare att ett läkarutlåtande hade kommit in den 10 januari 2008. Eftersom hon var beroende av sin ersättning bad hon om ett tillfälligt beslut men blev nekad det med motiveringen att det var för besvärligt. Beslut om förlängd sjukersättning fattades den 11 juli 2008. Då hade hon stått utan ersättning i tre månader.

Utredning

Försäkringskassans akt i ärendet begärdes in och granskades. Försäkringskassan anmodades därefter att yttra sig över det som AA hade framfört i sin anmälan.

I sitt remissvar anförde Försäkringskassan bl.a. följande.

Sjukersättningsärendet

Av utredningen i ärendet framgår att Försäkringskassan skrev till AA i oktober 2007 och informerade henne om hur länge hennes ersättning var beviljad. Hon informerades också om att hon behövde ansöka på nytt för det fall att hon önskade fortsatt sjukersättning.

I januari 2008 kom det in ett läkarutlåtande om hälsotillstånd till Försäkringskassan. AA har hävdade att hon i januari 2008 även lämnade in en ansökan om sjukersättning. Enligt Försäkringskassans register har ansökan om sjukersättning emellertid kommit in först i maj 2008. Om en ansökan skulle ha kommit in i januari 2008 borde det ha framgått av registret.

När läkarutlåtandet kom in utan ansökningshandling borde den personlige handläggaren emellertid ha kontaktat AA för att undersöka om hon hade för avsikt att ansöka om sjukersättning eller inte. Detta framgår av gällande rutiner vilka återges i Försäkringskassans metodstöd Handläggning av sjukersättning och aktivitetsersättning. Någon kontakt med AA togs emellertid inte. Det har inte med säkerhet gått att utreda varför handläggningsrutinerna inte har följts i ärendet. En

trolig orsak kan vara att den höga arbetsbelastningen vid det aktuella tillfället medförde att handläggaren inte hann med att följa upp läkarutlåtandet. Vid den aktuella tidpunkten genomfördes även en omorganisation som medförde att handläggarna fick nya arbetsuppgifter. Förutom sjukersättning fick handläggarna även i uppdrag att handlägga sjukpenning. Försäkringskassan beklagar det besvär som den uteblivna kontakten orsakat AA.

AA har även uppgett att hon i samtal med Försäkringskassan undrat om hon inte kunde få ett tillfälligt beslut om sjukersättning eftersom hon var beroende av ersättningen. I ärendet finns inte dokumenterat någon sådan begäran. En sådan begäran borde ha dokumenterats och även prövats. Försäkringskassan är inte skyldig att fatta ett provisoriskt beslut om ett slutligt beslut kommer att fattas inom kort. Försäkringskassan är emellertid alltid skyldig att snarast pröva frågan om den försäkrade begär ett provisoriskt beslut. Detta framgår bl.a. av Försäkringskassans vägledning 2004:9 Sjukersättning och aktivitetsersättning – rätten till ersättning, beräkning m.m. Om AA har fått det svar hon säger sig ha fått är det således felaktigt handlagt av Försäkringskassan och Försäkringskassan beklagar det inträffade.

AA gavs tillfälle att kommentera remissvaret.

I ett beslut den 9 februari 2010 anförde *JO Nordenfelt* bl.a. följande.

Bedömning

Beträffande Försäkringskassans möjlighet respektive skyldighet att meddela provisoriska beslut gäller bl.a. följande.

I 20 kap. 2 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) stadgas att om det inte utan betydande dröjsmål kan avgöras om rätt till ersättning enligt AFL föreligger, ska Försäkringskassan besluta att ersättning ska betalas ut med ett skäligt belopp om detta är av väsentlig betydelse för den försäkrade. I förarbetena till bestämmelsen sägs bl.a. att det inte är möjligt att exakt ange vad som anses vara ett betydande dröjsmål men att ett dröjsmål på endast ett par veckor aldrig bör anses medföra skyldighet för Försäkringskassan att meddela ett provisoriskt beslut. Av betydelse för bedömningen är också vilken förmån det är fråga om. Det tar t.ex. normalt längre tid att handlägga ett ärende om sjukersättning än ett ärende om sjukpenning. Den normalt längre handläggningstiden bör inte i sig medföra skyldighet att meddela ett provisoriskt beslut. Om den försäkrade begär det bör Försäkringskassan snarast pröva om ett provisoriskt beslut ska fattas. Om det i en sådan situation saknas förutsättningar för ett provisoriskt beslut bör Försäkringskassan meddela ett avslagsbeslut. Även i fall då en begäran om ett provisoriskt beslut har framställts och förutsättningarna för ett sådant är uppfyllda bör det dock i vissa fall vara möjligt för kassan att underlåta att fatta ett provisoriskt beslut, nämligen i de fall det slutliga beslutet kan meddelas inom kort. (Jfr prop. 1982/83:3 s. 70 f. och Försäkringskassans Vägledning 2004:9 Version 9 s. 200 f.)

Det saknas anledning att ifrågasätta att AA, såsom hon uppgett, har begärt att få ett tillfälligt beslut. Eftersom hennes begäran inte har dokumenterats, vilket är en brist i sig, går det emellertid inte att uttala sig om begäran framställdes endast kort tid innan det slutliga beslutet skulle meddelas. Försäkringskassan borde dock under

alla omständigheter ha tagit ställning till om det förelåg grund för att fatta ett provisoriskt beslut.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i det ovan sagda.